

Ten eerste

Waarom heeft het Wereld Natuur Fonds zijn ziel en zaligheid visueel verbonden aan het lot van de panda-beer? Die vraag moet nodig eens gesteld. Dit beest dat sinds jaar en dag het logo van het WNF bepaalt, is - op luiaard en zee-koe na - zo'n beetje het saaiste dier op aarde. En hij is per slot van rekening door zijn eigen ver-wende kieskeurigheid - hij lust maar één soort groenvoer; anders niets - in het kamp der bedreigde diersoorten terechtgekomen. De oorzaak ligt voor de hand: de panda is een beest met een hoge 'aaibaarheidsfactor'. (Niet letterlijk natuurlijk, want hij is bepaald niet ongevaarlijk!) Zijn uiterlijk en motoriek hebben een redeloos vertederende uitwer-king op de tot knuffelen geneigde mensheid. De 'aaibaarheidsfactor', die berust op een uit 1969 stammende theorie van essayist *Rudy Kousbroek*, verklaart waarom wij liever ham-sters dan ratten in huis halen, en wel kip maar geen poes eten.

Die naar racisme neigende vooroordelen van de mens, waar het de beschermwaardigheid der onderscheiden diersoorten betreft, is twee Britse entomologen ('insektkundigen') in het verkeerde keelgat geschoten. In een brief op poten, aan het wetenschappelijk tijdschrift 'Nature', pleiten zij ervoor om in een alomvattend natuurbeleid ook de insek-ten, parasieten en bacteriën niet te vergeten. Die beestjes leggen immers, afhankelijk als ze zijn van één bepaalde diersoort, vaak mèt hun gastheer het loodje. Neem als voorbeeld het geweeklaag rond een Amerikaanse trek-duif waarvan het laatste exemplaar begin de-zee eeuw het leven liet. Over het feit dat te-gelijkertijd twee typen trekduifhuizen van de aardbodem verdwenen, heeft niemand ook maar een traan gelaten, aldus de entomolo-gen.

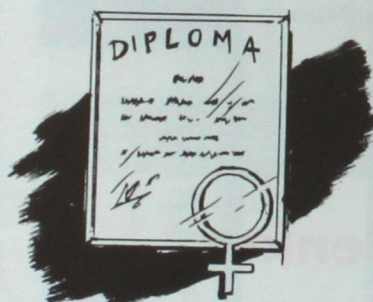
De gebelgde Britten hebben uiteraard gelijk: ook dat kleine jeukverwekkende grut, kan van groot belang zijn in ecosystemen die nu eenmaal van onderlinge afhankelijkheidsrela-ties aan elkaar hangen. En bovendien: gelijke monniken, gelijke kappen. Dus: steun strep-tokok en strontvlieg! En: lang leve hoofdfluis en lintworm!

Gert J. Peelen

U I T G

Kwalificatie

Het voorkeursbeleid om de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt te verbeteren, werkt niet goed, concludeert de Groningse onderzoekster *mr. P.A.T. Oden*. Mannen worden als vanzelfsprekend niet gepasseerd bij benoe-mingen. Vrouwen worden vaak alleen benoemd als ze de enige kandidaat zijn. Voorkeursbeleid is iets dat door veel mensen verbaal wel toegejuicht, maar in de praktijk vaak niet toegepast wordt. Onlogisch is dat niet. Voorkeursbeleid zit vol goe-de emancipatoire bedoelin-gen maar verspreidt gelijktij-dig een wat kwalijke geur; een geur van sjoemelen met normen, van het verlagen van maatstaven en het aan-stellen van minder gekwalifi-ceerden.

De voorstanders van voor-keursbeleid voor vrouwen werken hard mee aan het in-standhouden van deze repu-tatie. Zo staat in het persbe-richt, waarin het proefschrift van mevrouw Oden wordt samengevat, het zinnetje: "Het afwegingsproces blijft gericht op de beste kandi-daat". Alsof dat een schan-delijke misstand zou zijn. Zul-ke zinnetjes zijn koren op de molen van degenen die vin-den dat voorkeursbeleid leidt tot massale debilisering, tot het de voorkeur geven aan de slechte sollicitant boven de goede. Oden heeft zelf onderzoek gedaan naar de benoe-min-gen van directeuren bij lage-re scholen in 1985, ten tijde van de fusie van lagere en

kleuterscholen tot basisscho-len. In verreweg de meeste gevallen werd het mannelijke hoofd van de lagere school verkozen boven de vrouwelij-ke hoofdleidster van de kleu-terschool. Een belangrijk na-deel van de hoofdleidsters was dat zij doorgaans een MBO-diploma hadden en de lagere schoolhoofden een HBO-diploma. Onder andere door die lagere opleiding vie-len de schoolleiders buiten de boot. Het is evenwel de vraag of zo'n diploma wel zo relevant is voor de benoe-ming van een directeur. Mis-schien is het leidinggeven aan een kleuterschool wel een moeilijker klus dan het leidinggeven aan een lagere school.

Strategisch gezien zouden de voorstanders van voorkeurs-beleid meer energie kunnen stoppen in het ontmaskeren van zogenaamd noodzakelij-ke kwalificaties. Ze zouden erop kunnen wijzen dat be-paalde eigenschappen als bij-voorbeeld het vermogen tot samenwerken - een vermo-gen dat vrouwen in sterkere mate schijnen te bezitten dan mannen - in het functie-profiel meer aandacht moe-ten krijgen. Op die manier kan men erop wijzen geen voorstander te zijn van het afwijzen van de beste kandi-daat, maar dat de beste kan-didaat - en dat zou vaak een vrouw kunnen zijn - juist in de huidige procedure ten on-rechte niet aangenomen wordt. Voorkeursbehande-ling, niet als bevordering van oneerlijke concurrentie maar als correctie van de al be-staande oneerlijkheid. (KN)

Taalexamens

Niet alleen bij sollicitaties kan de keuze van de maatstaven voordeel opleveren voor een van beide seksen. Bij de taal-examens op de middelbare school is het niet anders. Het merkwaardige verschijn-sel doet zich voor dat meisjes